

ਸੈਸ਼ਨ 2020-21

ਸ਼ੀਟ ਨੰ: 09

ਅੱਜ ਦਾ ਸ਼ਬਦ "ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ"

"ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ" ਉਹ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨੂੰ ਆਪਰੇਟ ਕਰਨ (ਚਲਾਉਣ) ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ (Control) ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ (Operating System) ਦਾ ਹੋਣਾ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਯੂਜ਼ਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ (Application) ਸਾਫਟਵੇਅਰਾਂ ਲਈ ਚੱਲਣ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਕੁੱਖ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਹਨ: ਚੱਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰੈਸਿੰਗ (Processing) ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ (Control) ਕਰਨਾ, ਸਾਰੇ ਉਪਰਕਣਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ, ਮੈਮਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ, ਯੂਜ਼ਰਾਂ (Users) ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਆਦਿ। ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਡੋ (Window), ਲਾਇਨਕਸ (Linux), ਯੂਨਿਕਸ (UNIX), ਮੈਕ (MAC) ਆਦਿ ਹਨ।

ਆਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਸਿਰਫ਼ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ (Electronic) ਉਪਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਉਪਕਰਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਪਰੇਟਿੰਗ (Operating) ਸਿਸਟਮ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਆਪ੍ਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਐਂਡਰਾਇਡ (Android), IOS ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ।

ਰੋਚਕ ਤੱਥ:-

ਮਾਈਕ੍ਰੋਸਾਫਟ ਵਿੰਡੋ ਦੁਆਰਾ "ਕੋਰਟਾਨਾ" (Cortana) ਅਤੇ ਐਪਲ ਦੁਆਰਾ "ਸੀਰੀ"(Siri) ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰਸਨਲ ਅਸੀਸਟੈਂਟ (Personal Assistant) ਬਣਾਇਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਬੋਲ ਕੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Word of the Day is "Operating System"

"Operating System" is software which is used to operate a machine. Each computer must have operating system to control it. These softwares are used to create an environment to run application softwares being used by user. Some of the main operations of operating system are: control processing running in the computer, control all the devices, managing the memories, managing users. Examples of operating system are Window, Linux, UNIX, MAC etc.

Operating Systems are used in all the electronic devices rather than computer only. Operating system used in each device can be of different type. For example, operating system being used in mobile phone may include Android, IOS etc.

Interesting Facts:-

Microsoft's Cortana and Apple's Siri have been designed as Personal Assistant for taking instructions by speaking.

ਪੰਜਾਬ ਆਈ. ਸੀ. ਟੀ. ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸੋਸਾਇਟੀ

D.M.: Kuldeep Kaushal (Sangrur) Sukhwinder Singh (GSSS(G), Sunam Udham Singh Wala)